

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพ ทางการศึกษาของคุรุสภา

The Training Curriculum Development for Professional Leadership Network of The Teachers' Council of Thailand

ธนารักษ์ สมคณเณ *

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพเพื่อศึกษาคุณลักษณะของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพของคุรุสภา และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะความสมบูรณ์ของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา โดยภาพรวมคุณลักษณะความสมบูรณ์ของหลักสูตรฯ ที่ใช้ในการพัฒนาผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับคุณลักษณะความสมบูรณ์ของหลักสูตรฯ ที่ใช้ในการพัฒนาผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเนื้อหาของหลักสูตร รองลงมาคือด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และด้านการประเมินผล ส่วนด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตร

2. การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นแบ่งเป็นหน่วยการฝึกอบรม 3 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยการอบรมที่ 1 การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง หน่วยการอบรมที่ 2 การนำองค์กรอย่างเป็นระบบ และหน่วยการอบรมที่ 3 การสร้างจิตวิญญาณและอุดมการณ์ความเป็นครูตามมาตรฐานวิชาชีพ

3. การประเมินหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภาโดยระดับความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพ โดยภาพรวม หลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าหลักสูตรฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการนำหลักสูตรไปใช้ รองลงมาคือ ด้านการประเมินผล

* นักศึกษาหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

หลักสูตร ด้านการออกแบบหลักสูตร และด้านการ
ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผู้นำองค์กร
เครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษา ครูสภา

Abstract

This research aimed to 1) study the features of the course leading networking organization for professional education of teachers, 2) establish a training program to develop leadership, networking organization of professional education. of teachers, and 3) evaluate training courses for developing the educational potential leaders of teachers' professional networks.

Findings found as follows:

1. Characteristic completely of the course the networking organization curriculum for professional education of teachers, the overall integrity of the program's features used on leadership development, professional networking organization for the education of teachers was at a high level of each aspect considering it was found that the level in the integrity of the curriculum, used for leadership development on professional networking organization for the education of teachers at a high level the content the objective

2. developed the curriculum composed of 3 training units: 1) transformational leadership, 2) systematic organization, and 3) spirit and ideology of standard teacher profession.

3. From an evaluation of the developed curriculum found that it was an appropriate at a

high level both in an overall and each aspect, as follows: the aspect of the curriculum usage, the curriculum assortment, the curriculum design, and basic information respectively.

Keywords: Training Curriculum Development, Professional Leadership Network, Teachers' Council of Thailand

บทนำ

ในสภาพสังคมยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยและท้าทายให้มนุษย์ในสังคมมีการปรับตัว ซึ่งในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันเป็นการเปลี่ยนผ่านจากสังคมข้อมูลข่าวสารไปสู่ยุคสังคมฐานความรู้ โดยเน้นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ซึ่งสาระสำคัญที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติหรือที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่าเป็นแผนพัฒนาประเทศฉบับที่ 11 ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากแนวคิดเดิม คือบรรจุเรื่องของการพัฒนาบุคลากรที่ทุกองค์กรจะต้องกำหนดให้เป็นนโยบายหนึ่งสำหรับการพัฒนาอันเป็นส่วนที่ทำให้ระบบการบริหารองค์กรต้องมีการปรับปรุงและพัฒนา รวมถึงการค้นหาวิธีการบริหารองค์กรและการพัฒนาที่เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากขึ้น พร้อมทั้งสามารถตรวจสอบได้ และจากสภาพของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนับจากนี้ต่อไป องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องทำความเข้าใจกับอนาคต เพื่อจะได้กำหนดแนวทางและวางแผนสำหรับรองรับการเปลี่ยนแปลงไวล่วงหน้าโดยไม่ต้องรอให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นก่อน มิเช่นนั้นองค์กรจะปรับตัวไม่ทันกับการเคลื่อนตัวของสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะเป็นพลวัต ซึ่งจะทำให้เสียโอกาสของการแข่งขันและอาจเสี่ยงต่อภัยคุกคามที่สร้างความเสียหายให้แก่องค์กรได้ (เน็ทเวิร์ก เชจรนนท์ และ จัทยาพร เสมอใจ. 2549:

80) ในปัจจุบันทุกองค์กรจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนา โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรอันเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้องค์กรเกิดการพัฒนาโดยได้เริ่มจากการพัฒนาผู้นำเพื่อเป้าหมายที่สำคัญคือการนำองค์กรไปสู่ทิศทางที่กำหนดไว้

จากสังคมยุคปัจจุบันที่มีการตื่นตัวในเรื่องของการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งทิศทางในการพัฒนาบุคลากรจึงมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นทั้งในส่วนของการศึกษาที่มีการเพิ่มคุณวุฒิ การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการพัฒนาบุคลากรทั้งสิ้น แต่วิธีการที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายและได้รับการยอมรับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมถึงในอนาคตที่ทุกองค์กรยังดำเนินการจัดฝึกอบรม ซึ่งจุดเน้นในการจัดฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ คือการพัฒนาทักษะความชำนาญในงานเฉพาะทาง ซึ่งทำให้ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และตรงกับความต้องการทั้งขององค์กรและผู้เข้ารับการฝึกอบรม และในปัจจุบันการพัฒนาบุคลากรขององค์กรมีการกำหนดหลักสูตรเฉพาะทางขึ้นมากมายเพื่อให้ตรงกับทิศทางในการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ผู้บริหารหรือผู้นำองค์กรจึงต้องเป็นผู้ที่ชี้แนะและกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้น ในการนำองค์กรผู้นำจึงเป็นกุญแจที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ไปถูกทิศทาง ดังนั้น บทบาทของการนำองค์กรที่ผู้นำจะต้องให้ความสำคัญมี 3 ประเด็น (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2554) ประกอบด้วยหลักในการนำองค์กรได้แก่

1. บทบาทของผู้บริหารองค์กรในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ระยะสั้น ระยะยาว ค่านิยม การสื่อสาร การสร้างคุณค่าและการทำให้เกิดความสมดุลของคุณค่าระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม รวมทั้งการทำให้เกิดการมุ่งมั่นขององค์กรในการปฏิบัติการต่าง ๆ ในการสร้างและการรักษาให้องค์กรมีผลการดำเนินการที่ดีอย่างยั่งยืน โดยต้องอาศัยการมุ่งมั่นอนาคตและความมุ่งมั่นของผู้บริหารหรือผู้นำทั้งในเรื่องของการ

ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การใช้นวัตกรรม รวมถึงการสร้างบรรยากาศเพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ ความคล่องตัวและการเรียนรู้ของบุคลากร

2. การกำกับดูแลตนเองที่ดี เป็นเรื่องของการจัดการเพื่อให้เกิดการควบคุม และการตรวจสอบการดำเนินการขององค์กร รวมทั้งความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารสูงสุดขององค์กร ซึ่งการดำเนินการให้มั่นใจว่าการกำกับดูแลตนเองที่ดีมีประสิทธิภาพ จะมีความสำคัญต่อความเชื่อถือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคมโดยรวม ตลอดจนส่งผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานขององค์กร

3. การทบทวนผลการปฏิบัติงาน มีขอบเขตครอบคลุมการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ขององค์กร ซึ่งไม่เพียงแต่ทบทวนว่าองค์กรทำได้ดีเพียงใดในปัจจุบัน แต่ยังพิจารณาว่าองค์กรจะดำเนินการได้อย่างไรในอนาคต ด้วยผลการทบทวนผลการดำเนินการขององค์กรจะเป็นแนวทางในการปรับปรุง และการสร้างนวัตกรรมที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์หลักขององค์กร ปัจจัยแห่งความสำคัญ และตัวชี้วัด ดังนั้น สิ่งสำคัญในการทบทวนโดยผู้บริหารหรือผู้นำองค์กรคือการแปลงผลของการทบทวนไปสู่เรื่องที่ต้องดำเนินการและสามารถนำไปปฏิบัติทั่วทั้งองค์กร ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

คุรุสภาเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพของผู้นำวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 ได้กำหนดให้คุรุสภามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546) 1) กำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ 2) ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ 3) ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอประกอบวิชาชีพ 4) พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต 5) สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ 6) ส่งเสริม สนับสนุน ยกย่อง และผดุงเกียรติผู้ประกอบ

วิชาชีพทางการศึกษา 7) รับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตของสถาบันต่ำ ๆ ตามมาตรฐานวิชาชีพ 8) รับรองความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพ รวมทั้ง ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ 9) ส่งเสริมการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ 10) เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาของประเทศไทย 11) ออกข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วย (ก) การกำหนดลักษณะต้องห้าม

มาตรา 13 (ข) การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต และการรับรองความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาชีพ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ (ค) หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอรับใบอนุญาต (ง) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต (จ) จรรยาบรรณของวิชาชีพและการประพฤติผิดจรรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ (ฉ) มาตรฐานวิชาชีพ (ช) วิธีการสรรหา การเลือก การเลือกตั้ง และการแต่งตั้งคณะกรรมการคุรุสภาและคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ (ซ) องค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการคัดเลือกคณะกรรมการสรรหา (ฌ) หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาเลขาธิการคุรุสภา (ญ) การใด ๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ 12) ให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายหรือปัญหาการพัฒนาวิชาชีพ 13) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ หรือการออกกฎกระทรวงระเบียบ และประกาศต่าง ๆ 14) กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคุรุสภา และ 15) ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคุรุสภา ข้อบังคับของคุรุสภาตามข้อ 11 นั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้ใช้บังคับได้

จากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 ที่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ให้กับคุรุสภาที่กล่าวถึงข้างต้น คุรุสภาจึงได้วางระเบียบสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาว่าด้วยศูนย์เครือข่าย

พัฒนาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พ.ศ.2554 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพขององค์กรวิชาชีพทางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพให้แก่สมาชิกของศูนย์เครือข่ายพัฒนาวิชาชีพฯ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สามารถสร้างไว้ซึ่งองค์ความรู้ ทักษะที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ตลอดจนเสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ อันจะส่งผลดีต่อการประกอบวิชาชีพให้กับบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะบุคลากรทางการศึกษาซึ่งถือว่าเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณของมนุษย์ในการปลูกฝังความรู้รวมถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับพลเมืองของชาติเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตน พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศชาติ

ในการพัฒนาผู้นำจึงเป็นส่วนที่สำคัญที่ทำให้องค์กรและระบบต่างๆ สามารถขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่การพัฒนาความเป็นผู้นำที่ทำหน้าที่ในการมอบหมายงาน (Delegating), การควบคุม (Controlling), การจูงใจ (Motivating) (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2552: 11) ให้เกิดขึ้นกับผู้ใต้บังคับบัญชาสำหรับการขับเคลื่อนองค์กรให้มีความเจริญและเติบโตขึ้นไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา
2. เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษา

ของครูสภา

3. เพื่อประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของครูสภา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดให้มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเพื่อแสดงให้เห็นถึงกระบวนการในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนของการวางแผนการวิจัย โดยการระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย การกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่าย การเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนการวางแผนในการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะได้จากการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเอกสาร ผลการวิจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรผู้นำเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของครูสภา เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาองค์กร รวมถึงการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพมาตรฐานยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ได้แก่ การจัดการอบรมในหลักสูตรต่างๆ หลักการและเหตุผลของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป้าหมายและการประเมินผลในการดำเนินการจัดอบรมของหลักสูตร รวมถึงความพร้อมด้านอื่น ๆ

เช่น บุคลากร สถานที่ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกในการอบรม เป็นต้น

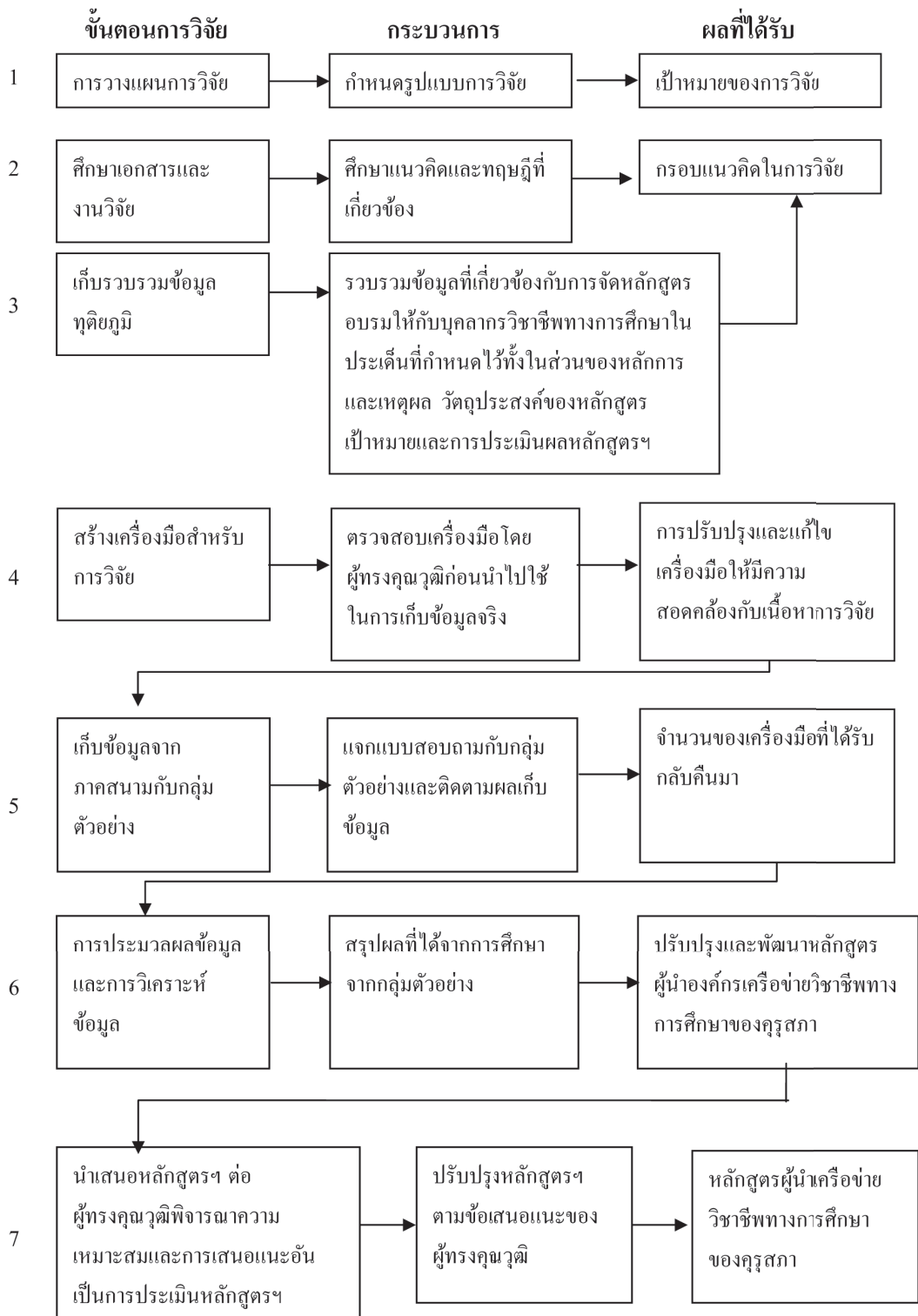
ขั้นตอนที่ 4 สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้เข้ารับการอบรมในฐานะผู้รับบริการทางวิชาการจากหน่วยงานต้นสังกัดซึ่งมีหน้าที่และบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรวิชาชีพทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะความชำนาญที่เพิ่มขึ้น ซึ่งแบบสอบถามสำหรับการวิจัยนั้นก่อนนำไปใช้ได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิและนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 5 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการอบรมของหลักสูตรฯ ตามจำนวนที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 6 การประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างแล้วสรุปผลการศึกษาวิจัยที่จะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรที่จะใช้ในการพัฒนาบุคลากรวิชาชีพทางการศึกษาให้มีศักยภาพที่สูงขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

ขั้นตอนที่ 7 นำหลักสูตรที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงหลักสูตรฯ แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหลักสูตรฯ ก่อนนำหลักสูตรไปใช้สำหรับการจัดอบรมผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของครูสภา

จากขั้นตอนของการดำเนินการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สามารถเขียนสรุปเป็นภาพที่แสดงให้เห็นถึงลำดับขั้นตอนได้ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงถึงขั้นตอนการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภาซึ่งประกอบไปด้วยคำถาม 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ภูมิภาคที่ประจำการ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่ง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหาของหลักสูตร 3) กระบวนการเรียนรู้ และ 4) การประเมินหลักสูตร โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้ค่าคะแนนของความคิดเห็น ดังนี้คือ

5 หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
3 หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
1 หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ชุดที่ 2 แบบประเมินหลักสูตรสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาและจัดการหลักสูตรในการพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรฯ ที่ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาจากการศึกษาและการรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งประกอบด้วยประเด็นคำถาม 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาและการจัดการหลักสูตร

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรฯ ทั้งในส่วนของ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การออกแบบหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การประเมินผลหลักสูตร โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้ค่าคะแนนของความคิดเห็นดังนี้คือ

5 หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
3 หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
1 หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตรฯ ให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา

สรุปผลการวิจัย

ในการนำเสนอสรุปผลการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยจะขอแบ่งการนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการนำเสนอผลการศึกษาจากผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภาที่เข้ารับการอบรมในหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา และส่วนที่ 2 เป็นการนำเสนอผลการประเมินหลักสูตรสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาและจัดการหลักสูตรในการพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรฯ

ส่วนที่ 1 นำเสนอผลการศึกษาจากผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา ซึ่งแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 296 คน คิด

เป็นร้อยละ 74.4 ภูมิภาคที่ประจำการภาคเหนือ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง จำนวนภาคละ 100 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนภาคใต้จำนวน 98 คน คิดเป็น ร้อยละ 98 ผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของ ครุศึกษามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 78.1 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ ระหว่าง 11 – 20 ปี จำนวน 235 คิดเป็นร้อยละ 59.0 และส่วนใหญ่ผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษา ของครุศึกษามีตำแหน่งเป็นครูผู้สอน จำนวน 308 คน คิด เป็นร้อยละ 77.4

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่าย วิชาชีพทางการศึกษาของครุสภา 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฯ 2) ด้านเนื้อหาของ หลักสูตร 3) ด้านกระบวนการเรียนรู้ และ 4) ด้านการ ประเมินหลักสูตร ซึ่งผลการศึกษาระดับคุณลักษณะ ความสมบูรณ์ของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพ ทางการศึกษาของครุสภา โดยภาพรวมคุณลักษณะ ความสมบูรณ์ของหลักสูตรฯ ที่ใช้ในการพัฒนาผู้นำ องค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของครุสภา อยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับ คุณลักษณะความสมบูรณ์ของหลักสูตรฯ ที่ใช้ในการ พัฒนาผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของ ครุสภา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่า เฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเนื้อหาของหลักสูตร รองลงมาก็คือ ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และด้านการประเมินผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ของหลักสูตร โดยทั้ง 3 หลักสูตรที่ใช้ในการพัฒนาผู้นำ องค์กรเครือข่ายทางการศึกษาของครุสภา มีผลการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปเป็น 4 ส่วนในแต่ละด้านได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผลการ ศึกษาในระดับคุณลักษณะความสมบูรณ์ของหลักสูตรผู้นำ องค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของครุสภา โดย รวมด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เกี่ยวกับคุณลักษณะ ความสมบูรณ์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้านพบว่า ระดับคุณลักษณะความสมบูรณ์ของ หลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของ ครุสภา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฯ เรื่อง การสร้างจิตวิญญาณ และอุดมการณ์ความเป็นครูตามมาตรฐานวิชาชีพ รอง ลงมาก็คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฯ เรื่อง การนำองค์กร อย่างเป็นระบบ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฯ เรื่อง การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ส่วนที่ 2 ด้านเนื้อหาของหลักสูตร ผลการศึกษา ระดับคุณลักษณะความสมบูรณ์ของหลักสูตรผู้นำองค์กร เครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของครุสภา โดยรวมด้าน เนื้อหาของหลักสูตร เกี่ยวกับคุณลักษณะความสมบูรณ์ ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับคุณลักษณะความสมบูรณ์ของหลักสูตรผู้นำ องค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของครุสภา อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ จุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรฯ เรื่องการนำองค์กรอย่างเป็นระบบ รอง ลงมาก็คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฯ เรื่อง การเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฯ เรื่อง การสร้างจิตวิญญาณและอุดมการณ์ความเป็นครูตาม มาตรฐานวิชาชีพ

ส่วนที่ 3 ด้านกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตร ผลการศึกษาระดับคุณลักษณะความสมบูรณ์ของ หลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของ ครุสภา โดยรวมด้านกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตร เกี่ยวกับคุณลักษณะความสมบูรณ์ของหลักสูตรอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับ คุณลักษณะความสมบูรณ์ของหลักสูตรผู้นำองค์กร เครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของครุสภา อยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ จุดมุ่งหมายของ หลักสูตรฯ เรื่อง การนำองค์กรอย่างเป็นระบบ รองลง มาก็คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฯ เรื่อง การเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฯ เรื่อง การสร้างจิตวิญญาณและอุดมการณ์ความเป็นครูตาม มาตรฐานวิชาชีพ

ส่วนที่ 4 ด้านการประเมินผล ซึ่งผลการศึกษาระดับคุณลักษณะความสมบูรณ์ของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา โดยรวมด้านการประเมินเกี่ยวกับคุณลักษณะความสมบูรณ์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับคุณลักษณะความสมบูรณ์ของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฯ เรื่อง การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฯ เรื่อง การสร้างจิตวิญญาณและอุดมการณ์ความเป็นครูตามมาตรฐานวิชาชีพ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฯ เรื่อง การนำองค์กรอย่างเป็นระบบ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา ซึ่งข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภาโดยแบ่งเป็น 5 ด้านหลัก ๆ ซึ่งผลจากข้อเสนอแนะในแต่ละด้านเป็นดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดขึ้นนั้นจะต้องสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมอย่างชัดเจน (ความถี่ = 7) 2) ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่า เนื้อหาของหลักสูตรกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ไม่สมดุลกัน (ความถี่ = 14) 3) ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นด้านกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตร พบว่า การจัดกิจกรรมในกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรแต่ละกิจกรรมควรสรุปทฤษฎีที่เกิดขึ้นให้เห็นอย่างชัดเจน (ความถี่ = 8) 4) ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นด้านการประเมินผล พบว่า การประเมินผลการฝึกอบรมควรจัดให้มีการประเมินที่ละหลักสูตรเมื่อจบหลักสูตรแต่ละหลักสูตรเพื่อป้องกันความสับสนและจัดรายละเอียดได้เพิ่มขึ้น (ความถี่ = 7) 5) ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม พบว่า ควรให้ความสำคัญกับสถานที่ที่ใช้ในการจัดฝึกอบรม

ให้มีความพร้อมและมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม (ความถี่ = 4)

ส่วนที่ 2 นำเสนอผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา ซึ่งแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับพิจารณาหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.3 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาเอก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการศึกษา 21 ปี ขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพโดยการพิจารณาความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) ด้านการออกแบบหลักสูตร 3) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) ด้านการประเมินผลหลักสูตร ซึ่งผลการศึกษาระดับความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพ โดยภาพรวม หลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลักสูตรฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการนำหลักสูตรไปใช้ รองลงมาคือด้านการประเมินผลหลักสูตร ด้านการออกแบบหลักสูตร และ ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษาโดยสรุปในแต่ละด้านได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ระดับความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพ ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความต้องการพัฒนาความเข้มแข็งให้กับองค์กรวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา รองลงมาคือ การพัฒนาผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภาเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเครือข่ายให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษาได้กว้างขึ้นเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และมีการกำหนดคุณสมบัติและความเหมาะสมของผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภาที่จะเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการศึกษาถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพก่อนจะทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา

2. ด้านการออกแบบหลักสูตร ระดับความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพ ด้านการออกแบบหลักสูตร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยภาพรวมที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาแก่ผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตร รองลงมาคือ หลักสูตรที่สร้างขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการในการพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา และหลักสูตรที่ออกแบบและพัฒนาที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หลักสูตรที่สร้างขึ้นหรือพัฒนาขึ้นมานั้นสามารถนำองค์กรให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมีคุณภาพ

3. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ระดับความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 12 ข้อ โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะอันเกิดจากการเข้าร่วมหลักสูตรที่ได้ลงมือปฏิบัติในการพัฒนาผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษา ทำให้การบริหารจัดการองค์กรมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม และประสานสมาคม/ชมรมวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภาเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาทางวิชาชีพ และเป็นการพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพและจิตวิญญาณความเป็นครู ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หัวข้อของหลักสูตรทั้ง 3 หัวข้อที่กำหนดไว้ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ

4. ด้านการประเมินผลหลักสูตร ระดับความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพ ด้านการประเมินหลักสูตร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รูปแบบการประเมินผลหลักสูตรมีความเป็นสากลและมีความน่าเชื่อถือที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพของหลักสูตร รองลงมาคือประเด็นที่ทำการประเมินครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตรทั้ง 3 หัวข้อ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และการประเมินผล และในการประเมินผลหลักสูตรสอดคล้องกับกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในแต่ละหัวข้อ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ในการจัดฝึกอบรมผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษามีการกำหนดถึงการใช้สื่อและเอกสารที่เหมาะสม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรผู้น้ององค์กรเครือข่ายวิชาชีพ มีข้อเสนอแนะที่สำคัญแยกตามประเด็นของการเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันนั้น มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ควรจัดให้มีการศึกษาถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้น้ององค์กรเครือข่ายวิชาชีพก่อนจะทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้น้ององค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของครูสภา

1.2 จะต้องศึกษาถึงปรากฏการณ์ปัญหาทางสังคมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้น้ององค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของครูสภา

1.3 จะต้องพิจารณาถึงข้อกำหนดหรือเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบหลักสูตร ซึ่งข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการออกแบบหลักสูตร มีดังนี้

2.1 จะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาแก่ผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรอย่างชัดเจน

2.2 หลักสูตรที่ออกแบบขึ้นมานั้นจะต้องมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการเลือกเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้นั้น มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 การที่จะนำหลักสูตรไปใช้ในการอบรมหรือให้ความรู้จริงนั้น หลักสูตรที่สร้างขึ้นหรือพัฒนาขึ้นมาจะต้องมีการนำไปทดลองใช้อย่างถูกต้องตามกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตร

4. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลหลักสูตร ซึ่งข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการประเมินผลหลักสูตร มีข้อเสนอแนะดังนี้

4.1 จะต้องพิจารณาถึงประเด็นที่ทำการประเมินว่าครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตร ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และการประเมินผล

4.2 ควรมีการกำหนดรูปแบบและวิธีการที่จะนำมาใช้การประเมินผลหลักสูตรมีความเป็นสากลและมีความน่าเชื่อถือที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพของหลักสูตร ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อผู้เข้ารับการอบรมอย่างชัดเจน

4.3 จะต้องมีการกำหนดเกณฑ์ที่จะนำมาใช้สำหรับการประเมินให้มีความครอบคลุมทั้งในเชิงความรู้และพฤติกรรมที่ผู้เข้ารับการอบรมจะได้รับอย่างชัดเจน

อภิปรายผล

รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการศึกษาตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาดังกล่าว สามารถอภิปรายผลการศึกษิตามผลการศึกษาซึ่งแบ่งการอภิปรายออกเป็น 2 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 อภิปรายผลการศึกษาจากผู้น้ององค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษา

ในการอภิปรายผลการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักสูตรผู้น้ององค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของครูสภา 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฯ 2) ด้านเนื้อหาของหลักสูตร 3) ด้านกระบวนการเรียนรู้ และ 4) ด้านการ

ประเมินหลักสูตร

ส่วนที่ 2 อภิปรายผลการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ในการอภิปรายผลการศึกษาความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพ ซึ่งความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพโดยการพิจารณาความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) ด้านการออกแบบหลักสูตร 3) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) ด้านการประเมินผลหลักสูตร

นอกจากนี้การประเมินหลักสูตรมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรหลายประการซึ่ง พิสนุ พงศรี (2549: 135-136) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้ 1) ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ทราบความจำเป็นและความต้องการของประชากรเป้าหมายของหลักสูตร เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคมและผู้เรียน 2) ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง แผนงาน กิจกรรม และหลักสูตรให้เหมาะสมก่อนนำไปปฏิบัติ เพื่อลดโอกาสเสี่ยง อุปสรรค ที่จะทำให้หลักสูตรล้มเหลว 3) การประเมินตัวหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น จะทำให้ทราบความเหมาะสมของตัวหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้นว่าเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ควรจะปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์ที่พัฒนาขึ้น 4) การประเมินความก้าวหน้าของการนำหลักสูตรไปใช้ ทำให้ผู้รับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตรทราบจุดเด่น จุดด้อยของการบริหารหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร กิจกรรมการเรียน การพัฒนาสื่อ การใช้สื่อการเรียน การวัดและการประเมินผลการเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้หลักสูตรให้เกิดผลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษา 5) การประเมินความสำเร็จของหลักสูตรจะทำให้ทราบว่า การใช้หลักสูตรได้ผลตามจุดมุ่งหมาย

หรือไม่ ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเพียงใด ผู้สำเร็จการศึกษานำความรู้ไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด คุ่มค่าหรือไม่ ควรจะปรับปรุงและพัฒนาส่วนใด เพื่อเป็นการลดโอกาสการสูญเปล่าอีกทางหนึ่ง 6) การประเมินหลักสูตรจะทำให้ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้ใช้หลักสูตรทราบจุดอ่อนของหลักสูตร จะเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งหากผู้รับผิดชอบมองเห็นความสำเร็จในการนำหลักสูตรไปใช้ ก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจหรือสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา เรื่องการพัฒนาหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปรับใช้

1. คุณลักษณะความสมบูรณ์ของหลักสูตรผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภาในด้านกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรนั้นโดยเฉพาะในส่วนของการจัดกิจกรรมในกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรแต่ละกิจกรรมควรสรุปบทเรียนที่เกิดขึ้นให้เห็นอย่างชัดเจน
2. ควรสร้างบรรยากาศแห่งการมีส่วนร่วมให้เพิ่มขึ้นโดยใช้กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้เป็นตัวนำเพื่อให้เกิดความรู้จักและคุ้นเคยกันมากยิ่งขึ้น เนื่องจากบางหลักสูตรมีกิจกรรมมากจนเกินไปไม่เหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. ควรจัดให้มีการนำเสนอความคิดเห็นที่ได้จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและควรปรับเนื้อหาของหลักสูตรให้มีความเหมาะสมเพราะบางหลักสูตรเนื้อหาของหลักสูตรกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ไม่สมดุลกัน
4. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดขึ้นนั้นจะ

ต้องสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างชัดเจน

5. การประเมินผลการฝึกอบรมควรจัดให้มีการประเมินที่ละหลักสูตร เมื่อจบหลักสูตรแต่ละหลักสูตรเพื่อป้องกันความสับสนและสามารถจดจำรายละเอียดได้เพิ่มขึ้น

6. ควรให้ความสำคัญกับสถานที่ที่ใช้ในการจัดฝึกอบรมให้มีความพร้อมและมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เพราะบรรยากาศและสภาพแวดล้อมหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่จะเอื้อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความสนใจที่เพิ่มขึ้น

7. ควรจัดให้มีการศึกษาถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพก่อนจะทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา โดยจะต้องศึกษาถึงปรากฏการณ์ปัญหาทางสังคมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา

8. ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ในการอบรมหรือให้ความรู้กับผู้เข้ารับการอบรมจริงนั้น หลักสูตรที่สร้างขึ้นหรือพัฒนาขึ้นมาจะต้องมีการนำไปทดลองใช้อย่างถูกต้องตามกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตร

9. ในการประเมินหลักสูตรนั้นควรมีการกำหนดรูปแบบและวิธีการที่จะนำมาใช้การประเมินผลหลักสูตรมีความเป็นสากลและมีความน่าเชื่อถือที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพของหลักสูตรซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อผู้เข้ารับการอบรมอย่างชัดเจนและครอบคลุมทั้งในเชิงความรู้และพฤติกรรมที่ผู้เข้ารับการอบรมจะได้รับอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

หากมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา ในครั้งต่อไป ผู้ศึกษาขอเสนอแนะการดำเนินการศึกษาในลักษณะต่อไปนี้

1. ควรจัดให้มีการศึกษาในลักษณะของติดตามผลการปฏิบัติงานหลังจากที่ผ่านการเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรพัฒนาผู้นำองค์กรเครือข่ายวิชาชีพทางการศึกษาของคุรุสภา

2. ควรมีการศึกษาถึงคุณลักษณะของผู้นำที่สะท้อนถึงความจำเป็นในยุคสังคมปัจจุบันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้นำที่เหมาะสม

3. ควรจัดให้มีการศึกษาถึงบทบาทของคุรุสภาในฐานะเป็นผู้มีบทบาทต่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมไทย

บรรณานุกรม

- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ และนิตยาพร เสมอใจ. (2549). **การจัดการ**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ดำรง บัวศรี. (2542). **ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2552). **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: บริษัททริปเพิ้ลกรุ๊ป จำกัด.
- พิสนุ ฟองศรี. (2549). **การประเมินทางการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: เทียมฟ้าการพิมพ์.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร**. เชียงใหม่: เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- Posner, G.J. (2004). **Analyzing the Curriculum (3rd ed)**. New York: McGraw-Hill.
- Saylor, J. G., Alexander, W. M. & Lewis, A. J. (1981). **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning**. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Stufflebeam, D.L. (1971). **Educational Evaluation and Decision-Making**. Itasca, Illinois: F.E. Peacock.
- Taba, H. (1962). **Curriculum Development Theory and Practice**. New York: Harcourt, Brace & World.
- Tyler, R. W. (1989). **Basic Principle of Curriculum an Instruction**. Chicago: University of Chicago Press.
- Yamane, T. (1960). **Statistics: An Introductory Analysis**. Singapore: Harper International Edition.